

Navracsics Tibor

Raffaele Fitto: stratégia vagy epizodista?

A 2024. december 1-jén hivatalát elfoglaló Európai Bizottság az eddigi Bizottságoktól eltérően új vezetési struktúrával indult. Megtartja ugyan a többretegű biztosi rendszert, azaz a biztosok mellett továbbra is alelnöki pozíció is létezik, megszűnik ugyanakkor a pusztán protokolláris alelnökök szerepköre, és helyettük – legalábbis a tervek szerint – az érdemi koordinációt végző politikusok ideje jön el.

A hat ügyvezető alelnök között is az egyik legnagyobb várakozás Raffaele Fitto kohézióért és reformokért felelős ügyvezető alelnök szereplését előzi meg. Adódik ez egyrészt támogatójának megítéléséből: Giorgia Meloni olasz miniszterelnök, az egykori szélsőjobboldalinak tartott, kidaszított politikus mára sokak szerint¹ az Európai Unió legbefolyásosabb vezetője. Az európai belpolitikára gyakorolt valós hatásának éppen az egyik legfontosabb bizonyítéka az, hogy annak ellenére, hogy nyíltan² nem támogatta Ursula von der Leyen újbóli elnöki ambícióit, mégis meg tudta szerezni jelöltje számára az új Európai Bizottság egyik potenciálisan legfontosabb pozícióját.

Raffaele Fitto szerepének súlya támogatója politikai szerepén túl abból is adódik, hogy a kohézióért és reformokért felelős ügyvezető alelnök posztját tölti be az elkövetkező öt évben. Feladatai főként az EU regionális fejlesztési politikájának koordinálására, a kohéziós politikák megerősítésére, valamint a fenntartható fejlődés támogatására irányulnak. Kulcsszerepe van az európai gazdasági, társadalmi és területi kohézió biztosításában, amely az uniós költségvetés egyik legnagyobb része, 2021–2027 között több mint 377 milliárd euróval. Munkája középpontjában a regionális egyenlőtlenségek csökkentése, a zöld- és a digitális átállás támogatása, valamint a városi és vidéki közösségek megerősítése áll.

Fitto mandátuma elején a Bizottság elnöke által kiállított megbízólevél³ tanúsága szerint a reformok terén elsősorban azért fog felelni, hogy az Európai Unió a jövőben az eddigieknél átláthatóbban, rugalmasabban és gyorsabban

¹ Ranking the Most Influential People in Europe: Class of 2025 2025.

² ROBERTS–MOENS 2024.

³ VON DER LEYEN 2024.

működjön. A merész célok teljesítésének, egészen pontosan nemteljesítésének hosszú története van már az Európai Bizottságon belül is. Szinte az első Hallstein-bizottságtól minden új végrehajtó testület az egyik legfontosabb feladatának tartotta saját működésének rugalmasabbá és hatékonyabbá tételét, minden jelentősebb siker nélkül eddig. Vélhetően tehát nem itt, a reformok területén fogja legnagyobb sikereit aratni.

A kohéziós politika megújítása területén is az egyik legfontosabb szempont a hatékonyság növelése lesz az elkövetkező öt év során. Nem csupán a kohéziós pénzek átlátható és rugalmas folyósításáért fog felelni az olasz alelnök, hanem fő célként azt is megjelölték számára megbízólevelében, hogy gondoskodjon arról, hogy az eredeti határidőig, azaz 2026. nyár végéig a tagállamok megfelelően végrehajtsák nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervüket. Ez utóbbi a teljesítés jelenlegi állása szerint⁴ vélhetően nagy feladatot jelent majd a most hivatalba lépett alelnöknek, hiszen a tagállamok összességében nem állnak jól saját nemzeti tervük időarányos teljesítésével.

Fitto emellett felelős lesz nemcsak a tagállami kormányokkal, hanem a regionális és helyi hatóságokkal való együttműködésért is. Aktívan támogatja a jövőben a regionális és helyi szereplők bevonását az EU fejlesztési terveibe, így biztosítva a politikák helyi igényekhez való igazítását, a demográfiai és társadalmi kihívások kezelését, a vidéki és elmaradott régiók fejlesztését. Ezen általános szakpolitikai kereteken belül is kiemelt figyelmet kell hogy fordítson a helyi innováció és foglalkoztatás támogatására, valamint a klímaadaptáció és a fenntarthatóság szempontjainak érvényesítésére.

Ezek a kiindulópontok rendkívül kedvező csillagállást jelentenek egy európai karrier kezdetéhez. Befolyásos támogatóval a háta mögött, stratégiai és nagy súlyú feladatok ellátásával megbízva nagyot lehet alkotni. Hogy ez valóban így történik-e, az az elkövetkező öt évben dől el. Egyelőre, két héttel a hivatalba lépése után, a Bizottság honlapján a naptár és a beszédek rovat üres, egyetlen közlemény jelzi, hogy megindult a munka. Bízunk abban, hogy ezek a rovatok még csak azért üresek, mert mélyreható felkészülés előzi meg a jövőbeli cselekvést. Abban ugyanis az Európai Unió minden polgára egyetérthet, hogy érdekünk fűződik Fitto sikeréhez, és ahhoz, hogy ne epizodista, hanem stratégia legyen a második Von der Leyen-bizottság kohézióért és reformokért felelős ügyvezető alelnöke.

2024. december 19.

⁴ Recovery and Resilience Scoreboard [é. n.].

Felhasznált irodalom

- Ranking the Most Influential People in Europe: Class of 2025 (2025). *Politico*. Online: www.politico.eu/politico-28-class-of-2025/
- Recovery and Resilience Scoreboard [é. n.]. *European Comission*. Online: https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/index.html?lang=hu
- ROBERTS, Hannah – MOENS, Barbara (2024): Inside Meloni and Von der Leyen's Messy Split. *Politico*, 2024. augusztus 2. Online: www.politico.eu/article/giorgia-meloni-ursula-von-der-leyen-italian-prime-minister-european-commission-law-report-politics/
- VON DER LEYEN, Ursula (2024): *Mission Letter. Raffaele Fitto. Executive Vice-President for Cohesion and Reforms*. Online: https://commission.europa.eu/document/download/a4d2cdf4-a055-419d-92f7-a161962d79dd_en?filename=mission-letter-fitto.pdf